

زکوة، صوم، حج، احکام احوالیه سبئی معرفتک
مفید اولیٰ اوزره صبیان تعلیمی ایچون ٲرتیب ایدلش
وعامهء اهل اسلام ایچونک نافع و دیانتهء مهم بر رساله در.
عالم جان بارودی دست ترتیبنده اولان معارف اسلامیه دین
جزء سابع در

بوک کتاب قرآنک دو مبر اوسکی فنک مطبعه سنک
باصبه اولنمشدر اول ذوالقعدہ ۱۳۲۱ نه ده

Дозв. цензурою. С.-Петербургъ, 20 Октября 1903 года.
Казань. Типографія В. Л. Домбровскаго.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الله تعالی کمال رحمتندین بنقلری اوزرینه نماز، زکوة، روزه، حج کبی آخر تک سعادت، دنیا ده بدنکه سلامت، مالغه برکت، نفسکه عبرت و حکمتکه سبب اولغان عبادت لری فرض ایندی و الحمد لله علی رحمته .

و بارچه احکام دینیہ و اعلام اسلامیہ فی اخر زمان پیغمبری پیغمبر من محمد المصطفی صلی الله علیه و علی آله و سلم حضر ت لری تبلیغ و تعلیم ایدوب اوزینک بارچه مخلوقاتغه الله تعالی طرفندین رحمت عظمی و نعمت کبری اولماقینی اعلام ایلدی و الحمد لله علی ذلك .

﴿ کتاب الزکوة ﴾ قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ما قلف مال فی بر ولا یحیر الا یحیس الزکوة مانع الزکوة یوم القیامة فی النار . أخرجه الطبرانی * ترجمه * رسول الله صلی الله علیه وسلم ایتدی : هیچ مال قرده و هم صوده هلاک بولمادی مگر زکات ویر ماوسبیلی * زکات ویر مگان آدم قیامت کوننده اوندک اولور .

زکاة نماز کبی اسلامنک رکن و مبناسندین والوغ شعار ندیندر
 فرضلقی قطعی وانکار ایدوچی کافر، واجب اولدقدین صونکره
 تعجیل لازمدر * زکات ننگ فرض بولباقی یدی شرط برله
 اولگی شرط (حریت) یعنی آزا دبولق . قلوکنیزک موینبنه
 زکات واجب اولماس قول لرند مال بولسه ده ایکنچی شرط *
 (بلاغت) یعنی بالغ بولقد صبیغه مالی بولسه ده زکات واجب
 بولماس بلاغتکه ایرشسه بلوغ وقتندین باشلاب بریل تولغاچ
 واجب بولور * ایر بالاننگ بالغ بولماقی توشلنمک برله یاکه
 یوکللی قیللق برله یا که شهوت عبوی چیقماقی برله یاکه کوبرکن
 اون بش یاش تولماقی برله در *

قر بالاننگ بلوغی توشلنمک برله یا که حیض کورمک برله
 یا که یوکللی بولق برله یا که اون بش یاش تمام بولق برله در
 اوچونچی شرط (عقل) اگر دیوانه کشی ننگ مالی بولسه
 آننگ مالندین زکات واجب بولماس * دور تچی شرط (اسلام)
 اوشبو عقل، بلوغ، اسلام نماز و روزه و باشقه عبادت لر ننگ
 واجب اولماقینه ده شرطدر *

بشنچی شرط (نصاب نامی) یعنی قولند اوسار لیک و آر تور لبق
 نصاب ندر مالی بولق * اوسکوچی مال اوچ نوعدر (ثمن) یعنی
 مال آلتون یا که کهوش بولور بونوع مال صنوقده تجار تسر

یا تسه د ابونلر دین زکات واجب بولور ساتویا که (مال تجارت)
 ساتونیت ایتسه نچو کمال بولسه ده فائده ایتسه ده ایتسه ده
 زکات واجب اولور * یا که (مال سوائم) یعنی یلنک کویرا کنده
 قرده اونلاب کفایه لنگوچی نسل ایچون آسر الغان حیوان بولور
 قوی ، صغر ، توه کبی کرک بارده آنا حیوان اولسون
 کرک آنا حیوانلر برله قاتوش بولسون * اگر کشیده
 آلاچاغی بولسه کرک قرض ویرکان بولسون کرک نرسه ساتقان
 بولسون آلاچاقینه حتی اولسه یا که بورچلی کشی اقرار قیلوب
 تورسه اوشبو آلاچاقنی آلاچ او تکان و قتلر ایچون زکاتینی ویرمک
 لازم اولور . اگر مدیون (بورچلی کشی) اقرار ایتسه
 وهم اثبات ایدر لیک هجئیده اولسه اول آلاچاق قولغه
 کر سده او تکان کونلر ایچون زکاة واجب بولماس . یوقالغان
 وباشقه طریق برله امیدی کیمسولگان مال کبی اولور *
 آلتوچی شرط نصاب قدرلی مالی بورچندین و حاجه
 اصلیه سندین آرتق بولمق بورچ یا که حاجه اصلیه توغریسنک
 بولغان مال نصابدین هسلابلانماس و آندین زکات واجب بولماس *
 (یدچی شرط) نصاب قدر بولغان مالنک اصلینه بریل
 ایلنمکدر مالغه مالک بولغاچ برسنه اوتسه شول یل ایچون
 زکات ویرمک واجب اولور ولکن یل تولغاچی ویرسه ده زکاتدین

درست اولور . یل اور تالقدنه مالننک کیموب تور ماقدنه ضرر
یوق یل تولغانداغی حساب ایله ویرلور * وهم یل ایچنده
مالی آرتسه نه طریق برله بولساده اولکی نصاینه یل
تولغانده بارچه مالی ایچون زکات واجب بولور آرتقان
فائده لرینه یل تولماسه ده .

❖ فصل ❖ زکات ننگ زکاتدین کتھاکی باشقه عبادتلا
کمی نیت شرطی ایله در اگر نیت ایتماسه زکاتدین حساب
اولماس . زکاتنی فقیرگه ویرگان وقتده یا که ویرمک ایچون
مالندین آیوروب قویغان وقتده نیت ایتمسه کفایه در * زکات
ایرگانینی فقیرگه بلدرمک شرط توگل اگر هیچ نرسه ایتمای
ویرسه یا که هدیه دیوویرسه یا که قرض دیوویرسه اوز کونکلنک
زکات اولسه زکاتدین درست اولور * اگر اصلانیت ایتمایچه
فقیرگه ویرسه ویرگان مالی فقیرده سلامت بولغان حالنده
نیت قیلسه درست اولور ولکن فقیر قولندین چیغغاج یا که هلاک
بولغاج نیت ایتمسه کفایه اولماس *

❖ فصل ❖ نصاب دیو حاجت اصلیه دین و بور چار دین
آرتق بولغان زکات واجب بولور لقی قدر مالغه ایتور لر
نصاب قدر اولوب اوسار لیک اولسه زکات واجب اولور هر کمننک
اوزینه اهل و عیالی برله ترکلیک ایدر ایچون حاجت نرسه لر

اَوْ كَبِي كِيوم و صغر و آت كَبِي نرسه لر حَاجَة اصليه در

نصابدين حساب ايدلمس . ❦ فصل ❦

❦ آلتون ❦ نصابي يكرمي مثقالدر اگر مالي اوشبو قدردين

آز بولسه زكات واجب بولماس اگر آلتوني ياكه باشقه تجارت

مالي شول قيمتكه يتسه قرددين برسيني ويرمك واجب اولور

مذكور مقدار دين آرتوقنده هر دورت مثقال ايچون بهاسيني

حسابلاب قرددين برسيني ويرمك تيوشدر .

❦ كهوش ❦ نصابي ايكي يوز درهم در آلتون كَبِي قرددين

بر رسيني ويرمك لازم اولور كهوش مالي ياكه باشقه مالننك

بهاسي مذکور مقدار دين آزاولسه زكات واجب بولماس مذکور

مقدار دين آرتوقنده هر قرق درهمه بر درهم ويرمك واجب

اولور * سود امال لارنده و آلتون و كهوش تذکره اری اولان کاغذ

آچه لار مذکور طریق برله آلتون ياكهوش حسابندين

اعتبار ايدلور .

❦ فصل ❦ زكاتني و عشر و فديه و فطره فی فقير و مسكين

كشيگه ويرمك تيوشدر يعني بور چندين آرتوق هيچ نرسه سي

بولماغان مسكينه ياكه حَاجَة اصليه سندنين آرتوق نصاب قدر

مالي بولماغان فقيرگه ويرمك لازمدر اگر نصاب قدر مالي

بولغان آدمگه ويرسه زكاتدين حساب اولماس وهم آلوچيغه

حلال بولماس *

ودخني نصاب قدر مالي اولان آدمننك صبي بالاسينه ويرمك

جائز اولماس . فقیر کسه ننگ بالاسی آلمق ویرمکنی بلور دای
 اولسه مذکور بالاغه ویرمک درستدر اگر کوچک بولسه
 آننگ طرفندین آتاسی یا که آناسی یا باشقه تر بیه چیسى قبض
 ایتسه درست بولور * واوزیننگ آتا آناسینه وهم بابا
 و ابیلریگه ویرمک واوزندین توغانلرغه ویرمک درست بولماس
 و خانونینه ویرمک درست بولماس * توغانلریغه و باشقه
 قرنداشلریگه ویرمک درست بولور آنلارغه ویرمک یسات
 آدملرگه ویرودن آرتقدر بخشى عالملرگه واستقامتلى شاگردلرگه
 و تقوی آدملرگه ویرمک غیر یار دین آرتقدر * دخى فقیرگه
 ملک ایدوب ویرمک شرطدر آشاتقان طعامنى زکاتدین حسابلاسه
 درست اولماس * وهم زکات نینى برله مسجد سالصه کوپرسوقصه
 مدرسه عمارت ایتسه درست بولماس تملیک بولغان ایچون
 اگر زکاتنى فقیرگه تملیک ایدوب اول فقیر مذکور اورنلارغه
 صرف ایتسه درست بولور *

* فصل العشر * یغمور برله اوسکان ایگوندین وهم
 شول یردین بولغان بال و باشقه حاصللر دین عشر یعنی اوندن برسینی
 ویرمک واجب اولور حاصل اولغان نرسه کرک کوپ بولسون کرک آز
 بولسون وهم صاحبی کرک بای کرک فقیر بولسون کمننگ بولسه ده
 نه قدر بولسه ده بولغان قدر ننگ عشر ینی ویرمک تیوشدر *

* فصل فی صدقة الفطر *

هر کم حاجه اصلیه سندین و بورچندن آرتق نصاب قدر مالغه

مقاله شرعی بوز آریه اغراقی قدر هر اون درهم بدی مثال قدر در بس (۱۰۴۰) درهم (۷۲۸) مثقال اولور

مالك بولسه اوسكوچى مال بولماسه ده اول كمسه شرعا غنى
آتلى اولور آنلك اوزرينه قر بان چالمق و صدقه فطره ويرمك
واجب بولور * و اول كشيگه زكات ، عشر ، فديه آلمق حرام
اولور * صدقه فطره واجب بولماقده مالينه يل تولمق شرط
توكلدنر اگر فطر عبدينك تانكى توغانده نصابه مالك
بولسه اوزى ايچون و فقير صبي بالالرى ايچون فطره
ويرمك واجب اولور .

خاتونى و بالغ اولغان بالالرى و غنى اولغان صبي بالاسى و خادملرى
ايچون ويرمك واجب اولماس * صدقه فطره نيك و جوب وقتى
عبد كوفى نيك تانكى توغاچدر * تانك توغاچ عبد نماز ينه قدر
ويرمك افضلدر و لكن عيد كونندين الوك و يرسه ده جائز بولور
اگر عيد نماز ينه قدر ويره آلباسه ساقط بولماس نه قدر صونكغه
قالسه ده ويرمك تيوشدر فطره دين كيدر * بر كشى فطره سيني
بولماي نيجه تو تاش بر فقير گه ويرمك اولى در * اكر كوب آدم فطره
لرينى بر فقير گه ويرمك بولسه اره سيني جوب بردفعه ويرمك
لايق بولماس برم برم آيروب ويرمك اولى در * صدقه
فطره نيك اولچاوى بغدادين بشيوز بيكر مى درهم (۵۲۰) آغر لقنده
آريه دين بر منك و قرق درهم (۱۰۴۰) آغر لقنده اولور اگر آنچه
ويرسه يا كه آرش كنى نرسه دين ويرسه مذكور اولچاوده بغدادى
يا كه آريه قيمتينه برابر كلور ليك قدر حاجت اولور *

❀ كتاب الصوم ❀ قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 من صام رمضان ايمانا واحتسابا غفر له ما تقدم من ذنبه .
 رواه البخارى ومسلم ❀ ترجمه ❀ رسول الله صلى الله عليه
 وسلم ايتديکه هر کم رمضان آينده روزه توتسه فرضلقينه
 و ثوابينه اينانوب وهم الله تعالى دن ثواب اميد ايتوب اول کشى
 ايچون اوتکان گناهلى يارلقانور .

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم تسحر وان في السحور بركة
 رواه الشيخان ❀ ترجمه ❀ سحر آشانکن بس تحقيق سحر
 طعامنده بركت وار ❀ قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 قال الله عز وجل احب عبادى الى اعجلهم فطرا

رواه الترمذى ❀ ترجمه ❀ الله عز وجل ايتديکه بنك لرمناك
 منكا سيوكليرا كى آغز آچوده آشوغوچيراقيدر ❀

❀ فصل انواع صوم ❀ رمضان روزه سى هر ملكف كه
 فرضدر اگر وقتنك توتماى قالدرسه قضاسى فرضدر اگر
 حياتنك قضا قبله آلماسه هر كون ايچون بر صدقه فطره قدرلى
 فديه ويرمك برله وصيت ايتمك واجبلر ❀

نذر روزه سى وهم نفل روزه كه كروشب بوزغان بولسه آننك
 قضاسى واجبلر ❀ محرم آيى نذك اونچي كوننك توقزنجيسى
 بر له روزه توتوق سنندر ❀ دوشنبه وپنچشنبه كونلرده و آيننك
 (۱۳) و (۱۴) و (۱۵) نچي كونلر نده روزه مندوب و مأثور در
 ايكى عيد كوننك و تشرىق كونلر نك مكر وه وجهه كوننده

❀ فريمان عيبتندن هونكى اوج كون ❀

یا لغوز دخی مکروه و باشقه وقتلرده نفل عبادندر *
فصل * روزه ده اوج فرض واردر اولگیسی نیت
 ایکنچیسی تانکدین قیاش با تقویچه آشاماسلیق و ایچپاسلیک
 اوچنچیسی مذکور مدقان جماع قبلهاسلیقدر. هر عبادت نیت
 برله در نیتسز عبادت بولماس روزه ده نیت شرطدر
 نیتسز هیچ قایور روزه درست بولماس رمضان روزه سی ننگ
 اداسنک وهم کونی بیلگولی بولغان نذر روزه ده و نفل روزه ده
 مطلق روزه بولمقی نیت ایتمسه روزه ننگ نوعیسی آتاماسه ده
 درست اولور. وهم کیچدن نیت ایتمک شرط بولماس کون اور تالقدین
 مقدم نیت ایتمسه تانکدین بیرلی اقطاعی بولمسه روزه سی
 درست بولور. وقتی معین بولغان نذرده و قضار روزه ده کرک
 رمضان قضاسی کرک نفل قضاسی بولسون روزه نوعیسی
 آتاماق وهم تانک بولغانچی نیت ایتمک شرطدر
 مطلق روزه نیتی برله گنه درست بولماس * روزه نیتی نماز
 و باشقه عبادت نیتی کبی کونکل برله آنوق قصد ایتمک
 و لوجه الله روزه بولونی اراده قبلهقدر شرط بولغان نیت اوشبودر
 اما تل برله نیت ایتمک ضرور دگئل و قیلسه ضرور یوقدر
 ولکن تل نیتی برله گنه قالسه کونکل نیتی بولمسه درست بولماس
فصل * اگر مکفی اولان صائم روزه لقبنی بله
 تر و ب رمضان کندر قصد و اختیاری برله خاتونینه یقیناتی
 یا که عادتده آشالانورغان طعامنی یا که دوائی اختیاری برله

آشاسه گر چه بور چاق و یا صبق قدر لی بولسه ده یا که بر نرسه نی
 اختیاری بر له ایچسه یا که آغزغه تامغان یغور صوینی یوتسه
 بو صور تکرده روزه بوز ولوب قضا وهم کفارت لازم بولور *
 اگر کشی کوچولوی سبیلی آشاسه یا که ایچسه یا که مضمه
 وقتنده تماقینه یا لغوش صو کیتسه یا که عادتده آشالمای
 تورغان نرسه نی آشاسه تو براق ، واق تاش کبی یا که اختیاری
 بر له آغز طولوسی قوسسه بو صور تکرده روزه بز ولور و قضاء
 لازم اولور ولکن کفارت لازم بولماس . اگر روزه لقینی اونوتوب
 خاتونینه یقینتی قیلسه یا که آشاسه یا که ایچسه روزه غه ضرر
 ایتمس روز هسی هنوز روزه بولور * اگر روزه ده کندز
 توشلانسه غسل قبلور روزه بوز ولماس وهم سر مه تارتسه یا که
 اختیار سن تماقینه توزان کبی نرسه کرسه یا که قان آلکرسه
 یا که سلوک صالح نرسه یا که اختیار سن قوسسه یا که تش آراسندن
 قالغان بور چاق دین کوچک نرسه نی یوتسه یا که خوشبوی ایسناسه
 بو صور تکرده روزه بوز ولماس * ساقز چاینامک ، ضر ورتسن
 آش طعمنی تاتومق و ضر ورتسن بالا طعامینی چایناپ و یرمک
 ایچینه نرسه کتماسه مکر وهدر . اگر ضر ورت بر له قیلسه کراهت
 بولماس * بو صور تکرده ایچینه نرسه کیتسه روزه سی بوز ولور *
 روزه ده سحر نی تانک آلدینه چاقلی کیچو کتورمک و افطار نی
 قویاش باتو آنوقلانغاج آشوقنورمق ، مستحب و فضیلتلیدر *

﴿ فصل ﴾ **حائض و نفساء** خاتونغه روزه توتوق

درست بولماس و لکن پا کلانگاج قضاء قبله فرضدر
مسافر روزهنی قضاغه قالدرسه جائز بولور قضاسی فرضدر
اگر سفرده روزه توتوق بیک مشقتلی بولسه وقتنک توتوق
افضلدن ﴿ خسته غه روزه توتومتنک ضررلی بولقی مسلمان
طیب سوزی برله یا که عقللی مسلمانننک تجر به سی برله
بلونسه افطار یعنی روزه توتوماو درست بولور صحتلانگاج
قضاسی لازم بولور .

اگر قارتلیق سببلی یا باشقه طریقه عاجز بیک سببلی روزه غه
قادر بولماسه و کیلاچک زمانده توتار دای بولسه
افطار ایدوب هر کون ایچون بر صدقه فطره قدرلی
مسکینگه اوز حیاتنده فدییه ویرور ﴿
اگر صونکنندین روزه توتار لاق حالی کر سه روزه لرینی قضا
ایتمک لازم بولور ﴿ اگر مذکور عاجز کشی اوز حیاتنک فدییه
ویره آلماسه باشقه روزه لرینی قضا قبله آلمغان آدمکر کی فدییه
ویرمک برله وصیت ایدر ﴿

﴿ فصل ﴾ **روزه ننگ قضاسی** بر کون ایچون بر کوندنر

قضا رمضان روزه سینی قالدر مق برله یا که نفلر روزه غه کر و شوب
بوز مق برله لازم بولور ﴿ کفارت رمضان روزه سنی بوز و غه
خاصدر باشقه روزهنی بوز و ده کفارت بولماس کفارت بر قل
ازاد ایتمکر اگر آنکا کوچی یتماسه ایکی آی توتناش

روزه تو تمقدر اوشبو ایکی آی ایچنده روزه مکروه کونلر
بولماسقه تیوشدر وهم توتاش بولاق لازمدر اگر آراده بر کون
قالدر سهینه باشدین آلوب ایکی آی تو تمق لازم بولور * اگر
روزه تو نودین عاجز بولسه آلتمش میسکنگه هر برسینه بر
صدقه فطره قدر لی طعام صدقه ویر مکر *

﴿فصل﴾ شهر رمضان ننگ اخیر غی اون کون ایچنده
اعتکاف یعنی روزه هالنده عبادت نبی برله مسجدده اولتور مق
سنت مؤ کده در باشقه وقتلر ده نفلدر * کیمی بر کوندر *
طهارت آلمق عذری ایچون وجنازه اوقومق ایچون مسجددین
چیقمق جائز اولور * آشامق و ایچمک و یقلامق مسجدده اولور
وهم مسجدده حاجت نرسه سینی حاضر ایتبایچه گنه ساتوب
آلمق و ساتیق درست بولور وهر وقتینی عبادت و ساتر
یخشی اش ایله اوتکار *

﴿کتاب الحج﴾ قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
من حج فلم یرفث ولم یفسق رجع کیوم ولدته امه

رواه الشیخان * ترجمه * هر کم حج قبلسه بزوق سوز و بزوق
اش اشلامسه آناسی آنی تو غدرغان کونده گی کبی قایتور (جمیع
کناهلری بار لقانور) دیمکدر . قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
(العمرة الى العمرة کفارة لما بینهما والحج البرور لبس له جزا

الاجنة) رواه الشیخان * ترجمه * عمره حج ایکنچی عمره گه

چاقلی آرا لارنده بولغان كناه لرغه كفار قدر ايند كو حج يعنى
 آنده گناه قبلونمغان حج ايچون جنند مين باشقه جزا يوقدر *
 حج دين اسلامنك بشنچي ركني والوغ فرضي ومشهور شعاري
 جمله سندندر * حر وسلامت وغنى بولغان مكلفگه عمر نده بر
 مرتبه فر ضرر قدر تي يتكاج يولده طنجلبق بولغانده تاخير
 ايتماي قيلمق لازمدر .

اگر عذر سز كوب سنه لر تاخير ايتسه فاسق ومردود الشهادة
 اولور * باي خاتون ايچون باشقه سفر لر كبي ياننده يولده
 زوجي يا كه محرمي بولمق شرطدر .

اگر بر كمسه سفر دين عاجز اولور ليق آور وبولسه ياكه صوفر
 بولسه ياكه يولده خوف كوب بولسه اول كمسه اوزي قيلمق
 واجب بولماس ولكن حج برله وصيت ايتمك وحج قبلدر مق
 واجب بولور * فصل * حج اوشبو كشيگه واجب بولور كه حاجة
 اصلبه سندندين وحجگه واروب قايتقانچي اهل وعيالينه يتارليك
 نفقه دين آرتوق اوز مرتبه سينه موافق سفر حاجتينه قادر
 اولور يعنى كيهه وتوه وسائر يول حاجتارينه قادر اولور
 صدقه نافلة ويرماكگه وهديه لر آلمغه قدرت حاجت بولماس
 صدقه وهديه نافلة عبادت جمله سندندين در *

حجده اوچ فرض واردر برى شرط ايكي سي ركن * شرطى
 احرامدر يعنى هر طرفنك اوزينه معين اولغان ميقاتده (1)
 تلبيه گه مقارن حاله حجني نيت ايدوب حجك ممنوع نرسه لرني

حرام ایتمکدر. قلبیه; لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ
 لَبَّيْكَ إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمَلِكَ لَا شَرِيكَ لَكَ دَبَّو
 جهر ایله ایتمکدر *

اوشبور و شده امر اغه کر گاج بزوق اشلر دین قر جانوار لرینی
 هلاک قیلودین، تگولش کبوملردین، ترناق و ساچ آلور دین باش،
 دیوز اروتودن ساقلانمق واجب اولور. هر کنلریننگ برسی
 عرفه کوننک توش وقتی برله عبد کونی ننگ نحر تانگی آراسند
 عرفات طاغنده وقفه قیلیمق یعنی نور مقدر

ایکنچی رکن (طوان افاضه) در (طوان زیارت) هم دیور لر یعنی
 ایام نحر ننگ برسند بیت اللانی طوان ایتمکدر اوشبو
 اوچ فرض برله حج ذمه دین ساقط اولور و لکن کمالی ایچون
 واجب و سنت و ادبلی کوبدر هر قابوسینی رعایه ایتنگ
 قبوشلر * و اجبلی (۱) مز دلفه ده نحر کونیننگ تانگی برله
 قویاش چغو آراسنده آز وقتک بولساده تورمق مونکا (وقوف
 جمع) دیور لر. (۲) صفا ایله هر وه آراسند معنی قیلیمق. (۳) نحر
 کونلرنده مناده تاشلر آتمق. (۴) طوان و داع یعنی مکه دن
 قایتوچی کمسه مکه دین چتغان وقتننگ بیت اللانی طوان قیلیمق مونکا
 (طوان صدر) هم دیور لر. (۵) امر آمدن چغوده ساچ آلدرمق
 یا که قسقاقر تمقدر * بومن کور لر دین باشقه افعال حج و احکامی
 مناسک الحج رساله لر نده تفصیل ایدلشدر *

فصل عمره سنت مؤکده در عرفه کوفی و صونکنده
 اولان دورت کوندین باشقه هر وقتده بلا کرامه جائز در عمره
 میقتانین احرام ایدوب بیت اللهی طوانی قبلتق وضا برله
 مروه آراسنک سعی اینمکدر صونکره ساج آلدروب یاکه
 قسقار توب احرامدن چقولور. عمره گه (حج اصغر) دیوا تامشلدیر.

فصل فی زیارة المدینة المنورة * مدینهء منوره ده
 رسول الله صلی الله علیه وسلمنی زیارت اینتک و حضور لرینته
 واروب سلام و یرمک واجب مرتبه سنده اولان مستحبلر دین
 و کوب یشارتکه سبب اولغان و ایند گوا ما ملر نیک سننلر ندین
 بولغان عبادتلدن دندر حیدن مقدم وهم مؤخر جائزدر
 اللهم ارزقنا مرارا طوانی بیتک الحرام و شرفنا

بزیارة حبیبک محمد افضل الانام وصل

علیه و علی آله و ازواجه

و اصحابه الکرام

